

Historie obce

Osobnosti spjaté s obcí Těchobuz

Vojtěch Raňkův z Ježova, narodil se asi v roce 1320 v Ježově, zemřel 15. srpna 1388 v Praze, byl doktor teologie a mistr svobodných umění, profesor a rektor pařížské Sorbony, kanovník a scholastik pražské kapituly sv. Víta. V roce 1378 hovořil na pohřbu Karla IV., kde nazval zesnulého titulem římských císařů „ pater patriae“ Otec vlasti, kterým je tento panovník v českých dějinách nazýván dodnes.

Bernard Bolzano, narodil se 5. října 1781 v Praze, zemřel 18. prosince 1848 v Praze, byl matematik, filozof a kněz. Tento všestranný učenec, myslitel a kněz fascinuje vědecké kruhy po celém světě do dnešních dnů tím, jak svým myšlenkovým odkazem předběhl svou dobu. Mezi lety 1805- 1819 byl univerzitním kazatelem v kostele Nejsv. Salvátora v Praze. V roce 1820 byl pro své názory sesazen a byla mu zakázána publikační činnost. Od roku 1825 do roku 1841 žil u rodiny Hoffmannů na záměčku v Těchobuzi. On sám nazýval tento zapadlý kout svým „ údolím pokoje“. Univerzita Karlova v Praze uděluje Bolzanovu cenu. Tato cena se uděluje studentům univerzity v oborech právních, ekonomických, matematických a společensko vědních. Jméno Bernarda Bolzana nese díky patnáctileté pedagogické činnosti tohoto významného matematika a filozofa na Univerzitě Karlově na počátku 19. století.

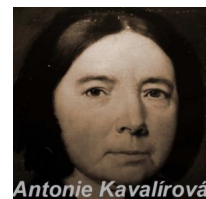

rakouské kulturní fórum^{prg}

Trvalá zapůjčka knih z Rakouského kulturního fóra je umístěna v obecní knihovně. Jedná se o díla, jejichž autorem nebo tématem je Bernard Bolzano.

František Kavalír

Antonie Kavalírová

František Kavalír (1796- 1853) Huť v Těchobuzi po čase obnovil Josef Hoffman, jehož otec koupil huť Těchobuz v roce 1798. K huti patřilo dřevěné stavení zvané "kasárna" čp. 48., kde žilo 8 sklářských rodin - Adlerovi, Kavalírovi, Štroblovi. Do obnovené huti přišli skláři ze skelné huti v nedalekém Slavětíně. Z těchobuzské hutě vzešel sklářský rod Kavalírů, zakladatelé sklárny Kavalier na Sázavě.

Historie

Tvrz i osada byla založena Těchobudem, jehož jméno dalo obci název Těchobuz.

První písemná zmínka je z roku 1352, kdy na Těchobuzi seděl Kuneš z Těchobuze, jenž byl purkrabím v Počátkách. V roce 1390 kupuje Těchobuz Albera ze Stájic. Byl to význačný a vážený rytíř, literárně vzdělaný, který hrál i důležitou roli v českých dějinách. Alberta stál v čele celého kraje kolem Těchobuz, Pacova a Vožice. Tvrz a ves Těchobuz pod vedením tak váženého pána vzkvétala jak hospodářsky, tak kulturně. Jako sídlo mocného šlechtice byla jednou z nejvýznamnějších tvrzí celého kraje. Alberovo panství bylo veliké, m.j. mu patřil hrad Šelemberk. Albera z Těchobuzi byl jako člen Jednoty panské nepřitelem krále Václava. Vystoupil proti němu v roce 1399. V roce 1415 pečetil známý stížnostní list proti upálení Mistra Jana Husa. Z působení Alberova na Těchobuzi se zachovaly vzácné písemnosti. Není známo, jak se Albera zachoval v dobách husitských, zdá se, že se přiklonil ke straně tábořské, neboť jeho nemovitosti, ležící v blízkosti Tábora, nebyly napadeny, ani zničeny. Pro stáří se Albera asi vojenských akcí nezúčastňoval. Po získání hradu Šelemberk přesídlil z Těchobuze, neboť tam měl více pohodlí a bezpečnosti než na těchobuzské tvrzi. Nevíme, kdy Albera zemřel, ale v roce 1431 podepisoval Mikulášovi z Hořic postupný list.

Jak šla léta, měnili se majitelé těchobuzského panství. Z celé řady majitelů byl významný rytíř Václav Otta z Losu. Ten dal v roce 1603 postavit zvonici. Místnost v přízemí sloužila jako panské a obecní vězení. Dalším významným majitelem těchobuzského panství se stal Antonín Adler, který je koupil 24. dubna 1735 za 33.500 zlatých. Po jeho smrti připadla Těchobuz jeho synu Ignácovi, který postavil v údolí potoka Trnávky skelnou huť. Po jeho odchodu v roce 1782 na čas skelná huť zanikla. Tu po čase obnovil Josef Hoffman, jehož otec koupil Těchobuz v roce 1798. Podle zpráv z roku 1825 bylo v těchobuzských sklárnách vyrobeno ročně 17.000 skleněných výrobků, většinou z dutého skla. Z toho asi 1/6 zůstala v zemi, ostatní šlo na vývoz, nejvíce do Dánska, Španělska, Turecka a Ameriky. Z této hutě vyšel známý sklářský rod Kavalírů, kteří založili světoznámě sklárny Kavalier na Sázavě. Sklárny v Těchobuzi zanikly v roce 1830.

Poslední rod, který vlastnil panství těchobuzské, byl rod Weisů. Dr. Adolf Weis, rytíř z Tessebachu je získal od vídeňské společnosti "Chabrus" za služby a právní zastupování. Po jeho smrti v roce 1901 jej zdědil jeho syn, který ho vlastnil až do roku 1945.

Po vyhlášení republiky v roce 1918 byl starostou obce Josef Kohoutek, který tento úřad zastával již

za vlády c.k. mocnářství. Dalším starostou byl Jan Papež, po něm následoval Jinřich Simandl - řídící učitel, který se velkou měrou zasloužil o postavení pomníku padlým. V roce 1933 se odstěhoval a starostou se stal jeho zástupce Josef Bárta, ten se velkou měrou zasloužil o to, že v letech 1935 - 36 byla provedena elektrifikace obce. V roce 1981 proběhly v Těchobuzi oslavy na počest 200. výročí narození B. Bolzana za účasti předních představitelů státních orgánů, Univerzity Karlovy v Praze, zástupců UNESCO, universit v Bologni, Oxfordu a Varšavě.

Kronika obce

Kronika obce Těchobuz začala být vedena v roce 1925, kdy se jejího vedení ujal řídící učitel Jindřich Simandl a vedl ji až do roku 1933. Poté byla krátce tehdejší starostou obce Josefem Bártou a od roku 1935 do roku 1963 řídícím učitelem Aloisem Moravou. Od tohoto roku kronika vedena nebyla, až v roce 1994 se vedení kroniky ujal Ludvík Kadlec, který se pokusil některé události z období, ve kterém kronika soustavně vedena nebyla, doplnit.

Starší systematické záznamy z historie obce se bohužel nedochovaly, většina těchto materiálů byla dle záznamu v kronice zlikvidována v roce 1952 při stěhování obecního úřadu z čp. 52 do čp.9. "Tím byla také zničena velmi stará kniha obecních zápisů, kterou opatrovali a předávali jeden druhému starostové obce s ostatními obecními spisy."